

ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ

3/2021

гр.София, 13.01.2023 год.

Върховният касационен съд на Република България, Общо събрание на Гражданска и Търговска колегии в съдебно заседание на 3 ноември 2022 год., в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ на ОСТГК,
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
РЪКОВОДИТЕЛ на Търговска колегия:
ЕВГЕНИЙ СТАЙКОВ

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
РЪКОВОДИТЕЛ на Гражданска колегия:
МИМИ ФУРНАДЖИЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛИ
на ОТДЕЛЕНИЯ:

МАРИЯ ИВАНОВА
ЕМИЛИЯ ВАСИЛЕВА
ВАСИЛКА ИЛИЕВА
БРАНИСЛАВА ПАВЛОВА
СНЕЖАНКА НИКОЛОВА
ТОТКА КАЛЧЕВА

ЧЛЕНОВЕ:

1. ТАТЯНА ВЪРБАНОВА
2. ВЕСКА РАЙЧЕВА
3. ПЛАМЕН СТОЕВ
4. ЕЛЕОНОРА ЧАНАЧЕВА
5. ДИЯНА ЦЕНЕВА
6. СВЕТЛАНА КАЛИНОВА
7. ГЪЛЪБИНА ГЕНЧЕВА
8. МАРИО ПЪРВАНОВ
9. КАМЕЛИЯ ЕФРЕМОВА
10. ЕМИЛ ТОМОВ
11. БОНКА ДЕЧЕВА
12. ЖИВА ДЕКОВА
13. КАМЕЛИЯ МАРИНОВА
14. ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА
15. ТЕОДОРА ГРОЗДЕВА
16. ИЛИЯНА ПАПАЗОВА
17. ЗОЯ АТАНАСОВА
18. ВЕЛИСЛАВ ПАВКОВ
19. ВЕСЕЛКА МАРЕВА
20. БОРИС ИЛИЕВ
21. БОЯН ЦОНЕВ
22. БОЯН БАЛЕВСКИ
23. ИРИНА ПЕТРОВА

24. МАРГАРИТА ГЕОРГИЕВА
25. РОСИЦА БОЖИЛОВА
26. ДРАГОМИР ДРАГНЕВ
27. ВЛАДИМИР ЙОРДАНОВ
28. ГЕНИКА МИХАЙЛОВА
29. ДИМИТЪР ДИМИТРОВ
30. ЛЮБКА АНДОНОВА
31. ДАНИЕЛА СТОЯНОВА
32. ГЕРГАНА НИКОВА
33. ПЕТЯ ХОРОЗОВА
34. МАЙЯ РУСЕВА
35. АННА БАЕВА
36. ВЕРОНИКА НИКОЛОВА
37. ЕРИК ВАСИЛЕВ
38. КРИСТИЯНА ГЕНКОВСКА
39. ВАНЯ АТАНАСОВА
40. АЛЕКСАНДЪР ЦОНЕВ
41. РОЗИНЕЛА ЯНЧЕВА
42. ЕМИЛИЯ ДОНКОВА
43. ФИЛИП ВЛАДИМИРОВ
44. ЛЮДМИЛА ЦОЛОВА
45. МАДЛЕНА ЖЕЛЕВА
46. АНЖЕЛИНА ХРИСТОВА
47. ВАСИЛ ХРИСТАКИЕВ
48. ГАЛИНА ИВАНОВА
49. ДЕСИСЛАВА ДОБРЕВА
50. ИВАЙЛО МЛАДЕНОВ
51. АННА НЕНОВА
52. ДЕСИСЛАВА ПОПКОЛЕВА
53. МИЛЕНА ДАСКАЛОВА
54. ТАНЯ ОРЕШАРОВА
55. МАРИЯ ХРИСТОВА
56. СОНЯ НАЙДЕНОВА
57. ИВАНКА АНГЕЛОВА
58. АНЕЛИЯ ЦАНОВА
59. ЕЛЕНА АРНАУЧКОВА
60. НИКОЛАЙ ИВАНОВ
61. ДЖУЛИАНА ПЕТКОВА
62. ЯНА ВЪЛДОБРЕВА

при участието на секретаря Красимира Ковачка
постави на разглеждане тълкувателно дело № 3 по описа за 2021 г. на
Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии
докладвано от съдия ЗОЯ АТАНАСОВА

Тълкувателното дело е образувано с разпореждане от 10.11.2021 г. на
Председателя на ВКС на основание чл.124,ал.1,т.2 ЗСВ, вр.чл.128,ал.1 ЗСВ
по правния въпрос: Дали причинените от деликт пропуснати ползи трябва
да бъдат доказани със сигурност, както трябва да бъдат доказани със
сигурност пропуснатите ползи, причинени от неизпълнение на договорно
задължение?

По поставения правен въпрос е налице противоречива практика на
ВКС, изразена в решения на състави по чл.290 ГПК.

Според едното становище на въпроса следва да се даде положителен
отговор. Прието е, че ТР № 3/12.12.2012 г. по тълкувателно дело № 3/2012
г. на ОСГТК на ВКС е постановено във връзка с обезщетение за
пропуснатата полза от неизпълнение на договорно задължение, но
принципните му постановки, свързани с характера на вредата и начина на
установяването ѝ, са приложими във всички случаи на имуществено
увреждане. Прието е още, че при обезщетяване на пропуснати ползи в
резултат на непозволено увреждане, включително за случаите на
обективна отговорност, приложение намира принципът за пълна репарация
на всички преки и непосредствени вреди, но пропуснатите ползи за

собственика от плодовете на унищожена вещ за бъдеще време се обезщетяват само, ако ще настъпят със сигурност.

Според другото становище предпоставките за отговорността по чл. 45 ЗЗД включват виновно извършване от ответника на противоправно действие (в конкретния казус по гр.дело № 1520/2015 г., IV г.о. по чл.290 ГПК - отнемане на фактическа власт върху недвижим имот чрез насилие), причиняване на вреди на ищеца, изразяващи се в лишаването му от възможността в процесния период да ползва имота, причинна връзка между противоправното поведение и вредата, установен размер на обезщетението за лишаване от ползване по предназначение на имота, изчислен на базата на средната пазарна наемна цена. Прието е, че фактическият състав на отговорността за обезщетяване на непозволено увреждане не предвижда като предпоставка ищецът да е изразил намерение и да е положил усилия да отдаде имота под наем.

Общото събрание на Гражданска и Търговска колегия на Върховния касационен съд приема за правилно първото становище по следните съображения:

Правната уредба на деликтната отговорност е предвидена в чл.45-54 ЗЗД, а на договорната отговорност в чл.79-86 ЗЗД.

За да възникне отговорност за вреди от непозволено увреждане трябва да са налице четири предпоставки: 1. противоправно действие или бездействие; 2. вреди; 3. причинна връзка между действието или бездействието и вредите; 4. вина на деликвента. Само при едновременното съществуване на посочените предпоставки е налице непозволено увреждане, като осъществяването на фактическия състав завършва с настъпването на вредите. От този момент възниква и правото на увреденото лице да търси обезщетение за претърпените от него вреди.

Имуществените вреди са два вида: претърпяна загуба и пропуснатата полза. Това деление е предвидено изрично в чл.82 ЗЗД при договорната отговорност. По отношение на деликтната отговорност, то се извежда от разпоредбата на чл.51, ал.3 ЗЗД, допускаща обезщетяване за пропуснатата полза от загуба на работоспособност, и на чл.51, ал.1 ЗЗД, която предвижда обезщетяване на „всички вреди”, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Понятието пропуснатата полза не е дефинирано в гражданския закон. В теорията и съдебната практика се приема, че пропуснатата полза е неосъществено увеличаване на имуществото на кредитора, респективно на третото лице, увредено от деликта.

Договорната и деликтна отговорност са видове гражданска отговорност. В закона не е предвидена обща правна уредба на гражданската отговорност. Понятието пропуснатата полза е с едно и също съдържание както при договорната, така и при деликтната отговорност. При всяка от тях пропуснатата полза, като вид имуществена вреда, е елемент от фактическия състав, пораждащ правото на обезщетение. Както при договорната, така и при деликтната отговорност в закона няма

презумпция по силата, на която пропуснатата полза да се предполага за настъпила. Поради това доказването на пропуснатата полза в двата случая следва да е еднакво.

Поставеният правен въпрос, предмет на настоящото тълкувателно дело, касае по-обща хипотеза от тази, по която се е произнесъл ВКС - ОСГТК с решение № 3/12.12.2012 г. по тълк. дело № 3/2012 г., а именно доказване на пропуснати ползи, причинени от деликт.

С посоченото решение по тълк. дело № 3/2012 г. на ОСГТК на ВКС се прие, че при предявен иск по [чл. 82 ЗЗД](#) за обезщетяване на вреди под формата на пропуснати ползи, произтичащи от забавено изпълнение на задължение за изграждане на обект, трябва да съществува сигурност за увеличаване на имуществото на кредитора, която сигурност не се предполага. В разясненията към тълкувателното решение се приема, че установяването на пропуснатата полза се основава на предположение за състоянието, в което имуществото на кредитора би се намирало, ако длъжникът беше изпълнил точно задължението си, съпоставено с имуществото му към момента на неизпълнението. Тъй като пропуснатата полза представлява реална, а не хипотетична вреда, това предположение винаги трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото и не може да почива на логическо допускане за закономерно настъпване на увеличаването. Разяснено е, че пропуснатата полза е елемент от фактическия състав, пораждащ правото на обезщетение. Поради това и при липса на изрично установена в закона презумпция за настъпването ѝ, пропуснатата полза не се предполага, а следва да бъде доказана в процеса. Прието е също, че само ако бъде доказано, че при точно изпълнение на длъжника имуществото на кредитора е могло да бъде увеличено, ще бъде постигната целта на предвиденото в [чл. 82 ЗЗД](#) обезщетяване - да се поправят претърпените от кредитора вреди, без да се допусне обогатяването му за сметка на длъжника.

Съгласно разпоредбата на [чл.51, ал.1 ЗЗД](#) деликвентът дължи обезщетение за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. При така очертания обем на отговорността не съществува съмнение, както в теорията, така и в практиката, че обезщетението обхваща както претърпяната загуба, така и пропуснатата полза. Както се посочи пропуснатата полза е неосъществено увеличаване на имуществото на кредитора, респективно на увреденото от деликта лице.

На обезщетяване подлежат само реалните вреди, т.е. правото на обезщетение се поражда само за действително претърпените вреди, а не предполагаемите или хипотетични, тъй като обратното може да доведе до случаи на неоснователно обогатяване. Възможността за увеличение на имуществото на увреденото от деликта лице сама по себе си не е достатъчна, за да се приеме наличието на пропусната полза. Дали пропуснатата полза е щяла да бъде реализирана е въпрос за съществуване или несъществуване на обективни факти от действителността, които

подлежат на доказване и от които произтича тази възможност. Тъй като законът изисква реално настъпила вреда, за да възникне правото на обезщетение, предположението за наличието на пропусната полза трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото на увреденото лице, като не може да почива на логическото допускане за закономерно настъпване на увеличението, както е и прието с тълк. решение № 3/2012 г. по тълк. дело № 3/2012 г. на ОСГТК на ВКС.

Съгласно правилото на чл.154, ал.1 ГПК за разпределение на доказателствената тежест, всяка една от страните в производството трябва да докаже фактите и обстоятелствата, на които основава изгодните за себе си искания и възражения, съответно да понесе неблагоприятните последици от недоказването им. При иск за обезщетение за вреди от непозволено увреждане увреденото лице трябва да установи всички елементи, включени във фактическия състав на увреждането, с изключение на тези, които се предполагат по силата на закона, а деликвентът следва да установи обстоятелствата, водещи до отпадане на отговорността му или до ограничаване на обема ѝ. В чл.45 ЗЗД е предвидено, че при непозволеното увреждане вината на деликвента се предполага до доказване на противното, от което следва, че всички останали елементи от фактическия му състав, включително и вредите, подлежат на доказване от увреденото лице. Вредите са обективна категория и затова за уважаването на иска за непозволено увреждане не е достатъчно настъпването им да е предполагаемо и хипотетично, а е необходимо да се установи реалното им съществуване. В този случай на доказване подлежат фактите, от които произтича възможността за реализиране на ползата, както и че реализирането ѝ е станало невъзможно поради деликта. Тези факти са конкретни и обективно съществуващи. Затова при спор относно претърпяна пропусната полза съдът следва да преценява всички – както преки, така и косвени доказателства за действително съществуващите факти и състояния, от които може да се направи обоснован извод за сигурно увеличаване на имуществото на увреденото лице, което е осуетено от деликта.

Между договорната и деликтната отговорност съществуват разлики относно основанието за възникване на отговорността и обема на същата. Няма разлика за вида на подлежащата на обезщетяване имуществена вреда – пропусната полза, както и основание за различно тълкуване на понятието в двата случая. Поради това постановките на тълк. р. № 3/12.12.2012 г. по тълк. дело № 3/2012 г. на ОСГТК на ВКС за пропуснатите ползи и начина на установяването им са относими и при обезщетяване на тези вреди в случаите на непозволено увреждане.

По изложените съображения Общото събрание на Гражданска и Търговска колегия на Върховния касационен съд

Р Е Ш И:

Причинените от деликт пропуснати ползи трябва да бъдат доказани със сигурност, както трябва да бъдат доказани със сигурност пропуснатите ползи, причинени от неизпълнение на договорно задължение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на ОСГТК,
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
РЪКОВОДИТЕЛ на Търговска колегия:
ЕВГЕНИЙ СТАЙКОВ.....

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
РЪКОВОДИТЕЛ на Гражданска колегия:
МИМИ ФУРНАДЖИЕВА.....

ПРЕДСЕДАТЕЛИ
на ОТДЕЛЕНИЯ:

МАРИЯ ИВАНОВА.....
ЕМИЛИЯ ВАСИЛЕВА.....
ВАСИЛКА ИЛИЕВА.....
БРАНИСЛАВА ПАВЛОВА.- **О.М.**.....
СНЕЖАНКА НИКОЛОВА.....
ТОТКА КАЛЧЕВА.....

ЧЛЕНОВЕ:

1. ТАТЯНА ВЪРБАНОВА.....	12. ЖИВА ДЕКОВА.....
2. ВЕСКА РАЙЧЕВА.....	13. КАМЕЛИЯ МАРИНОВА.....
3. ПЛАМЕН СТОЕВ.....	14. ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА.....
4. ЕЛЕОНОРА ЧАНАЧЕВА.....	15. ТЕОДОРА ГРОЗДЕВА.- О.М. .....
5. ДИЯНА ЦЕНЕВА.....	16. ИЛИЯНА ПАПАЗОВА.....
6. СВЕТЛАНА КАЛИНОВА.....	17. ЗОЯ АТАНАСОВА.....
7. ГЪЛЪБИНА ГЕНЧЕВА.- О.М.	18. ВЕЛИСЛАВ ПАВКОВ.....
8. МАРИО ПЪРВАНОВ.....	19. ВЕСЕЛКА МАРЕВА.- О.М. .....
9. КАМЕЛИЯ ЕФРЕМОВА.....	20. БОРИС ИЛИЕВ.....
10. ЕМИЛ ТОМОВ.....	21. БОЯН ЦОНЕВ.....
11. БОНКА ДЕЧЕВА.- О.М.	22. БОЯН БАЛЕВСКИ.- О.М. .....

23. ИРИНА ПЕТРОВА.....	43. ФИЛИП ВЛАДИМИРОВ.....
24. МАРГАРИТА ГЕОРГИЕВА.....	44. ЛЮДМИЛА ЦОЛОВА.....
25. РОСИЦА БОЖИЛОВА.- О.М.	45. МАДЛЕНА ЖЕЛЕВА.....
26. ДРАГОМИР ДРАГНЕВ.- О.М.	46. АНЖЕЛИНА ХРИСТОВА.....
27. ВЛАДИМИР ЙОРДАНОВ.- О.М.	47. ВАСИЛ ХРИСТАКИЕВ.....
28. ГЕНИКА МИХАЙЛОВА.....	48. ГАЛИНА ИВАНОВА.....
29. ДИМИТЪР ДИМИТРОВ.....	49. ДЕСИСЛАВА ДОБРЕВА.....
30. ЛЮБКА АНДОНОВА.....	50. ИВАЙЛО МЛАДЕНОВ.....
31. ДАНИЕЛА СТОЯНОВА.....	51. АННА НЕНОВА.....
32. ГЕРГАНА НИКОВА.....	52. ДЕСИСЛАВА ПОПКОЛЕВА.....
33. ПЕТЯ ХОРОЗОВА.....	53. МИЛЕНА ДАСКАЛОВА.....
34. МАЙЯ РУСЕВА.....	54. ТАНЯ ОРЕШАРОВА.....
35. АННА БАЕВА.- О.М.	55. МАРИЯ ХРИСТОВА.....
36. ВЕРОНИКА НИКОЛОВА.....	56. СОНЯ НАЙДЕНОВА.- О.М. .....
37. ЕРИК ВАСИЛЕВ.....	57. ИВАНКА АНГЕЛОВА.- О.М. .....
38. КРИСТИЯНА ГЕНКОВСКА.....	58. АНЕЛИЯ ЦАНОВА.....
39. ВАНЯ АТАНАСОВА.- О.М.	59. ЕЛЕНА АРНАУЧКОВА.....
40. АЛЕКСАНДЪР ЦОНЕВ.....	60. НИКОЛАЙ ИВАНОВ.....
41. РОЗИНЕЛА ЯНЧЕВА.....	61. ДЖУЛИАНА ПЕТКОВА.- О.М. .....
42. ЕМИЛИЯ ДОНКОВА.....	62. ЯНА ВЪЛДОБРЕВА.....

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

по тълкувателно дело № 3/2021 г. на ОСГТК

Съгласно чл. 51 ал. 1 ЗЗД обезщетение се дължи за всички вреди / загуби и пропуснати ползи /, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, за разлика от договорната отговорност, при която подлежат на обезщетяване само **предвидимите** към момента на поразждане на задължението преки и непосредствени вреди / загуби и пропуснати ползи /. Непредвидимостта на вредите следва да бъде реципрочно преценима спрямо отговорността на делинквента и спрямо правата на пострадалия. Даденият с тълкувателното решение отговор, обаче, заличава проведената от законодателя разлика в обхвата на деликтната, спрямо договорната отговорност, като изключва предвидената от законодателя отговорност на делинквента, за **непредвидими** пропуснати ползи.

Непозволеното увреждане не е очаквано и предвидимо за пострадалия. Справедливо ли е да приложим различен подход спрямо увреден, изненадан от деликта, преди да предприеме съответни действия за извличане на полза от увреждания му от деликта имот / било защото наскоро го е купил, отремонтирал, приключил спорове за вещни права и пр. – многообразни са хипотезите /, за разлика от този, който е имал подходящите условия и достатъчно време да предприеме такива действия. Спрямо последния, осуетяването на пропуснати ползи, получавани от имота предходно на деликта, безспорно би обосновоало сигурност на претърпяната вреда, но не и спрямо първия. Различното им третиране, като увредени от деликта, обаче, е очевидно неоправдано. От друга страна е неоправдано да се обезщетят всички възможни, но чужди на обичайното поведение и бита на увреждания пропуснати ползи, точно защото се обезщетяват индивидуално понесени, а не абстрактни вреди. Пропуснатата полза се основава на предполагаемото развитие, което имуществените дела на увреждания биха имали, в случай на ненастъпване на вредоносното събитие / Апостолов, Облигационно право, Общо учение за облигацията , С.1947 /.

С оглед преждеизложеното, разумно е обезщетяването на пропуснати ползи от деликт да се основава на нормалния ход на нещата, на очакваното, ако пострадалият би положил грижата на добрия стопанин за собствените си работи, защото това е нормалната, предполагаема грижа, освен ако особените обстоятелства на конкретния

случай изключват полагането ѝ. Критерият „грижа на добрия стопанин,, е използван от законодателя в разпоредби, отнасящи се до изпълнение на договорни задължения / чл. 63 ал. 2, чл. 231 ал. 2, чл. 247 ал. 1, чл. 253 ал.2 , чл. 281 ЗЗД / . Но по същество същият се основава именно на добрата грижа за собствените работи, като обичайно дължима грижа и за чуждите, за да би се квалифицирало договорното изпълнение като точно. При това самият законодател предвижда неполагането ѝ за собствените работи, като основание за намаляване на отговорността на длъжника, при договорната отговорност / чл. 83 ал. 2 ЗЗД / . Всички тези хипотези обосновават извода, че законодателят предполага полагането на добрата грижа за собствените работи, а неполагането ѝ е изключение, скрепено със съответни правни последици. Аналогично и при деликта, при който е еднакво непредвидимо дали пострадалият би предприел едно или друго поведение спрямо собствените си работи, ако не би било увреждането, неоправдано е да предположим, че не би предприел възможността да реализира полза / на което кореспондира дадения с тълкувателното решение отговор /, вместо обратното, доколкото то би се основавало на добрата грижа за собствените му работи, освен ако специфичните обстоятелства на конкретния случай не я изключват.

Предвид гореизложеното, отговорът на поставения правен въпрос би следвало да бъде : На обезщетяване от деликт подлежи онова нереализирано увеличение на имуществото на пострадалия, което би било очаквано при положена от него грижа на добрия стопанин, освен ако особените обстоятелства на конкретния случай изключват полагането ѝ.

съдия Росица Божилова
съдия Бранислава Павлова
съдия Иванка Ангелова
съдия Боян Балевски
съдия Анна Баева

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

по тълкувателно дело № 3/2021 г. на ОСГК

Даденият отговор на въпроса в тълкувателното решение съдържа в себе си логическо противоречие. За разлика от претърпените вреди, пропуснатите ползи са нещо, което не е настъпило, защото непозволеното увреждане е попречило. Според тълковния речник на българския език значението на „сигурен“, което има предвид тълкувателното решение, означава „който е неизбежен, неминуем“. След като ползите не са осъществени, няма как да се твърди и да се доказва, че неизбежно и неминуемо биха настъпили. Това означава, че пропуснатите ползи могат само да се предполагат и да се доказва тяхната висока степен на вероятност. В такъв смисъл е и правната теория, например - Ал. Кожухаров, стр.330, „Облигационно право. Общо учение за облигационното отношение. Нова редакция и допълнения Петко Попов, Издателство Юриспрес, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“ от 2002 г.“:

„Пропуснатата полза е тази, която при обикновения ход на нещата или според особените обстоятелства на конкретния случай би могла с вероятност да се очаква. Понеже тук боравим с вероятност, установяването на факта, че действително е била пропусната възможността да се реализира една полза, създава немалко затруднения на практика. Затова е необходимо да се излезе колкото е възможно повече извън областта на вероятното и да се приближим към достоверното, към сигурното.“

Отговорът на поставения въпрос, даден в доктрината, почива на параграф 252 от Германския граждански законник, който цитирам тук от издание на Съюза на българските юристи, гр. София, 1974 г., превод от професор Александър Кожухаров, стр.81:

„ параграф 252 (Пропуснатата полза)

Подлежащата на обезщетяване вреда обхваща и пропуснатата печалба. За пропуснатата се счита тази печалба, която с вероятност е могла да бъде очаквана при обикновен ход на нещата или при особените обстоятелства, в частност с оглед взети мерки и извършени приготовления.“

Практическият резултат от тълкувателното решение е въвеждането на абсурдно високи изисквания към доказването на пропуснатите ползи. За да получат действително обезщетяване, страните ще прибегнат към антидатиращи договори с трети лица и други подобни прийоми, които само ще затруднят процеса. Всъщност даденото разрешение за необходимост от

сигурно доказване на пропуснатите ползи произтича от неоправданото опасение, че ищецът неоснователно ще се обогати, а съдът ще се затрудни да прецени каква е вероятността да се пропуснат ползите. Първият проблем може да се преодолее посредством правилното поставяне на границите на

гражданската отговорност, а второто, чрез назначаване на нещо лице и разумното прилагане на чл. 162 от ГПК.

В съответствие с доктрината правилният отговор би бил, че пропуснатата полза е тази, която с много висока степен на вероятност е могла да бъде очаквана при обикновен ход на нещата или при особените обстоятелства на случая. Затова причинените от деликт пропуснати ползи трябва да бъдат доказани с много висока степен на вероятност, която е могла да бъде очаквана при обикновен ход на нещата или при особените обстоятелства на случая.

съдия Драгомир Драгнев
съдия Теодора Гроздева
съдия Бонка Дечева
съдия Гълъбина Генчева
съдия Соня Найденова
съдия Джулиана Петкова
съдия Владимир Йорданов
съдия Ваня Атанасова
съдия Веселка Марева